

شناسایی مولفه‌های اکوسیستم کارآفرینی:

مطالعه‌ای بر پژوهش‌های ملی، بین‌المللی و سیاست‌های یک منطقه ویژه اقتصادی

نادر ثناگو مطلق^۱ - مرتضی موسی‌خانی^{۲*} - کمال سخدری^۳ - حامد رحمانی^۴

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بازشناسی مفهوم اکوسیستم کارآفرینی و در نهایت شناسایی مولفه‌های آن در منطقه ویژه اقتصادی پیام است.

روش: در این پژوهش به تحلیل مضمون و کدگذاری باز، محوری و گزینشی به شناسایی ابعاد و مولفه‌های اکوسیستم بر اساس مطالعات و سیاست‌های منطقه ویژه اقتصادی پیام پرداخته شد. مطالعات داخلی با جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی جهاد دانشگاهی، سیویلیکا، نورمگز و ایرانداک صورت پذیرفت و تعداد ۳۳ داده دست دوم شناسایی و مورد تحلیل قرار گرفت با توجه به تعداد ارجاعات بالای ۱۰ رجوع تعداد ۱۳ مقاله شناسایی و در مورد سیاست‌های مورد بررسی نیز آئین نامه وزارتخانه (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات) در خصوص شرکت‌های نوپا؛ سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری؛ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی؛ حکم وزیر به مدیرعامل منطقه؛ اساسنامه منطقه مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش داخلی نشان از آن دارد که بیش از ۷۰ درصد مطالعات صورت گرفته به صورت کمی و پیمایشی بوده و بیشتر آن‌ها نیز بر اساس مدل آیزنبرگ (۲۰۱۱) و یا شاخص‌های کارآفرینی جهانی تحلیل شده‌اند و یافته‌های پژوهش‌های خارجی تاکیدات دیگری را نشان می‌دهند اول اینکه مقالات با ارزش ارائه شده با تعداد ارجاع بالای ۱۰۰ مقاله جزو مقالات مروری بوده و بیش از ۷۰ درصد مقالات مورد بررسی با این کلید واژه کیفی می‌باشند

نتیجه‌گیری: یافته‌های حاصل از تحلیل مضمون نیز نشان از شناسایی ۱۰۷ مضمون اولیه داشت که در نهایت در چهار بعد و ۱۲ مولفه دسته‌بندی شدند. خروجی نرم افزار چهار بعد اکوسیستم را شامل شبکه سازی (دارای مولفه‌های دانشگاهها، نهادهای دولتی، سیاست)، زیرساختها (شامل مولفه‌های فرهنگ، حمایتها، آموزش، زیرساختهای فیزیکی و ارتباطی و ویژگی‌های محیطی)، تجاری سازی (شامل مولفه‌های بازار و امور مالی) و بعد خودکارآفرینی (شامل مولفه‌های ویژگی شخصی و سرمایه انسانی) شناسایی نمود.

واژگان کلیدی: اکوسیستم کارآفرینی، مطالعه استنادی، تحلیل مضمون، اندیس اچ بی، نمایه‌های علمی معتبر، نرم افزار

^۱ دانشجوی دکتری، گروه کارآفرینی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

^{۲*} استاد، گروه مدیریت دولتی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۳ استادیار، گروه کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۴ استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

مقدمه

توسعه مفهوم اکوسیستم کارآفرینی

مفهوم اکوسیستم کارآفرینی زمینه تحقیقاتی جدیدی که در دهه اخیر مورد توجه قرار گرفته است (استام، ۲۰۱۵). کوهن^۲ (۲۰۰۶) اولین فردی است که مفهوم اکوسیستم را به عنوان مجموعه‌ای از بازیگران در یک جامعه محلی متعهد به توسعه پایدار از طریق حمایت و تسهیل تامین‌کنندگان پایداری تعریف می‌کند. هدف مقاله حاضر بررسی سیر تحقیقات صورت گرفته و مقایسه‌ای بین پژوهش‌های ملی و بین‌المللی و نشان دادن جایگاه این حوزه با اهمیت در پژوهش‌های انجام شده و به دنبال آن شناسایی گپ‌های تحقیقاتی داخلی و پیش‌بینی تحقیقات آینده در این حوزه می‌پردازد. در این خصوص در ابتدا به جستجوی مقاله در پایگاه‌های مختلف الکترونیکی پرداخته تا بتوان مروری جامع بر متون چاپ شده در طی دهه‌های گذشته داشت. در این جستجو انواع مستندات نوشته شده در متون پایگاه داده اسکاپوس که تعداد آنها به ۱۱۰ عدد می‌رسد و همچنین مجلات داخلی با درجه علمی پژوهشی، علمی ترویجی، مقالات کنفرانسی و پایان‌نامه‌های ثبت شده در ایران داک که تعداد آن‌ها به ۳۳ عدد می‌رسید مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در خصوص اکوسیستم کارآفرینی لازم به ذکر است این متغیر را طیف گسترده‌ای از نویسندگان مورد بررسی قرار داده‌اند ولی در تحقیق حاضر سعی می‌گردد به شناسایی ارتباط بین ساختار مطالعات اکوسیستم کارآفرینی موجود، نحوه سازماندهی تحقیقات، ساختار فکری و روند تحقیقات پرداخته شود که در این حوزه یکی از روش‌های مناسب برای تجزیه و تحلیل تحقیقات گذشته تحلیل کتاب‌شناختی است اما اگر بخواهیم یک تعریف کلی از فعالیت‌های کارآفرینی داشته باشیم می‌توان گفت مجموعه‌ای از عواملی است که بر توسعه اقتصادی منطقه‌ای تاثیر می‌گذارد.

مفهوم اکوسیستم کارآفرینی یک مدل مفهومی یا یک استراتژی به منظور توسعه اقتصادی با توجه به ارتقاء کارآفرینی، رشد کسب و کارهای کوچک و نوآوری است (مازروول^۳، ۲۰۱۴). آیزنبرگ (۲۰۱۱) به طور ضمنی به عواملی همچون سیاست، فرهنگ، سرمایه انسانی، بازار، رکن مالی و حمایت‌ها اشاره نموده است. معروف خانی و همکاران (۲۰۱۸) اذعان دارند که این شش بعد آیزنبرگ (۲۰۱۱) یک اکوسیستم کارآفرینی خودکفا را نشان می‌دهد. بعد اول دربردارنده دو عنصر مهم یعنی حکومت و رهبری است یک اکوسیستم کارآفرینی سالم دربردارنده رهبرانی است که حامی مفهوم کارآفرینی و کارآفرینان است. رهبران حکومتها عموماً مروجان کارآفرینی و پذیرای کارآفرینان در جامعه هستند. مقامات دولتی معمولاً موسسه‌های محرکی را همچون مراکز تحقیقاتی، مراکز گفتگوی بخش دولتی-خصوصی برای ایجاد ارتباط با کارآفرینان ایجاد می‌کنند. بعد دوم دربردارنده دسترسی به سرمایه انسانی (کارکنان و موسسات آموزشی) برای ایجاد یک اکوسیستم کارآفرینی است. این بعد اشاره به منابع انسانی آگاه و با دانش کافی که در زمینه توسعه سازمانی، طراحی ساختار، کنترل سیستم، عضو هیات مدیره حرفه‌ای و کمیته مشاوره حرفه‌ای در یک اکوسیستم موفق دارد. علاوه بر این نیز موسسات آموزشی باید مسئولیت در مورد توسعه منابع انسانی را خود بر عهده بگیرد. در این میان سولاتی مطرح است؛ اینکه نهادهای (بدنه) آموزشی موجود در جامعه در دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها برای سواد بازاریابی، مدیریت و مالی آیا ابتکاراتی را انجام داده‌اند؟ اینکه آیا اعضای هیات علمی دانشگاه برای ایجاد مشاغل نوپا و ورود به دنیای واقعی محیط دانشگاهی را ترغیب کرده‌اند؟ بعد سوم سرمایه مالی و بودجه در دسترس کارآفرینان است. سرمایه مالی مورد نیاز برای شروع مشاغل شیرخوارگان (نوپا) شامل نیاز به صندوق‌هایی

دو بعد پویایی صنعتی و منابع جمعیتی را پیشنهاد می‌دهند. بر اساس تعریف یجون و همکاران (۲۰۱۵) منابع جمعیتی مرتبط با مفهوم نوآوری باز است. در این فرایند، شرکت‌ها ایده‌ها، راه‌حل‌ها و منابع مرتبطی را از محیط خارجی بدست می‌آورند تا توانایی، فناوری و نوآوری خود را بهبود بخشند (لی و همکاران، ۲۰۱۵). از آنجا که بیشتر این نوع همکاری‌ها از طریق خدمات دیجیتال پشتیبانی و انجام می‌شود، کارآفرینان برای ارتقاء مشاغل خود باید در ارتباطات آنلاین مؤثر با شرکت کنندگان دیگر باشند (ژنگ و همکاران، ۲۰۱۱). برای شرکت‌های نوپا، کارآفرینان برای اطمینان از منابع مورد نیاز با طیف وسیعی از مشکلات روبرو هستند. افراد با استعداد در این جمع، منابع خود را وعده می‌دهند که با استفاده از این مکانیسم ارتباطی، بتوانند با این مشکلات مقابله کنند. از میان منابع مورد نیاز دیگر، بودجه محدود در اختیار کارآفرینان یک چالش برای یک کارآفرینی موفق بوده است. براساس نظر پاپ (۲۰۱۰)، بیش از ۹۷ درصد از کارآفرینان نتوانسته‌اند سرمایه فرشتگان را بدست آورند. علاوه بر این، دریافت وام از وام‌های بانکی پس از بحران مالی، برای کارآفرینان کار ساده‌ای نیست (شواين بچر و لارالد، ۲۰۱۲). با این حال، اخیراً منابع جمعیتی به عنوان یک منبع تأمین بودجه جدید مطرح شده است که توسط آن می‌توان سرمایه خارجی را از طریق یک مکانیسم ارتباطی آنلاین به جمع اعطا کرد (تومزاک و برم، ۲۰۱۳).

میلر و فرایزن (۱۹۸۳) با فرض اینکه بین محیط و استراتژی‌های صنعتی رابطه وجود دارد، بر اهمیت محیط تأکید کردند. آنها ادعا نمودند که در محیط‌های مختلف، صنایع باید استراتژی‌های متفاوتی داشته باشند یا شرکت‌ها برای کنار آمدن با محیط‌های تحمیل شده مختلف باید مرتباً ساختار خود را به روز کنند. آنها سه مجموعه محیط را شناسایی کردند. اول، یک محیط پویا یا نامشخص، که توسط میزان (درجه) تغییر و نوآوری

با سهام خصوصی، صندوق‌های سرمایه گذاری، بازارهای سرمایه عمومی، وام‌های خرد، فرشتگان سرمایه گذاری و تامین بدهی‌های مالی در مرحله پیش فروش (مرحله صفر) است. بعد چهارم مربوط به بازار کارآفرینان است. وجود مشتریان بالقوه‌ای که مایل به ارائه نظرات خود به کارآفرینان در مورد محصولات جدید هستند و با وجه نقد با کارآفرینان سروکار دارند زیرا جریان نقدی محرک مورد نیاز و بسیار مهم برای هدایت اکوسیستم کارآفرینی است. بعد پنجم در خصوص فرهنگ تعبیه شده‌ای است که بوسیله آن جامعه شکست محترمانه و اشتباهات صادقانه کارآفرینان را تحمل نموده و پذیرای تفکر ریسک پذیر است. بیش از حد فرهنگی نیاز دارد که به کارآفرینی به عنوان یک شغل احترام گذاشته شود. پخش داستانهای موفقیت همچنین می‌تواند الهام بخش جوانان بالقوه باشد و به افراد عادی ثابت کند که همه می‌توانند کارآفرین شوند. بعد نهمی به حمایت‌های مورد نیاز اکوسیستم از موسسات غیردولتی، زیرساخت‌ها و حرفه‌ها مربوط می‌شود. حمایت‌های سازمانهای غیردولتی برای کمک به کارآفرینان در ایجاد شبکه، ارتقاء محصول و اتحاد با هدف کارآفرینی آنها می‌تواند یک اکوسیستم موفق را غنی سازد. گروه‌های رسمی و غیر رسمی غیردولتی همچنین قادر به پیوند دادن کارآفرینان از کشورها یا مناطق مختلف هستند. زیرساخت‌هایی تثبیت شده که بوسیله آن حمل و نقل و ارتباطات لازم را برای کارآفرینان فراهم می‌کند تا بتوانند شغل خود را بدون موانع انجام دهند. حمایت‌های نهایی که توسط ایزنبرگ ذکر شده است، نیاز به سرمایه گذاری حرفه‌ای‌هایی مانند حسابداران، وکلا، مشاوران فنی و بازار دارد، معمولاً ایشان کسانی هستند که مایل به همکاری با کارآفرینان به صورت اضطراری یا برای سهام در مبادله کاری هستند.

معروف‌خانی و همکاران (۲۰۱۸) با بررسی مطالعات پیشین صورت گرفته علاوه بر شش بعد فوق

که در صنعت اتفاق می‌افتد و همچنین عدم اطمینان به رقبا و رفتار یا ترجیحات مشتری تعریف شده است. جنبه محیطی بعدی خصومت^۵ است که نشانگر میزان تهدید یک شرکت از اثرات ناشی از نوسانات بازار یا قدرت و شدت رقابت است. آخرین ویژگی محیطی پیچیدگی است که شامل تغییرات و تمایز بین محصولاتی است که پیشنهادات خود را در بازار ارائه می‌دهند. در این نوع محیط، تنوع یک معیار مهم در بین رقبا است. میلر (۱۹۸۳) در مطالعه‌ی اصلی خود، ارتباطی بین کارآفرینی و انواع سازمانی را گزارش داده است. وی شرکت‌ها را در سه کلاس، یعنی ساده، برنامه ریزی شده و ارگانیک طبقه بندی کرد. در شرکت‌های ساده، تمرکز اصلی بر عهده رهبر سازمان است. اگر شخصیت رهبر نامناسب باشد، موفقیت در کارآفرینی زیردستان نادر است. در شرکت‌های برنامه ریزی، کارآفرینی احتمالاً ناشی از استراتژی‌های نامشخص کارآفرینی در بازار محصول است که بطور منظم کارآفرینی و نوآوری را ترتیب می‌دهد. این عقیده را پشتیبانی می‌کند که علاوه بر مسائل عملیاتی مشخص، بر کارآفرینی نیز تأکید زیادی وجود دارد. همچنین باعث کاهش اختلال در کارآفرینی خواهد شد. سرانجام، سازمانهای ارگانیک ممکن است تمایل زیادی به کارآفرینی داشته باشند، اما کارآفرینی باید متناسب با نیازهای محیطی خود و نه اندازه ساختار شکل یگیرد. معروف خانی و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه مروری خود پویایی صنعتی را به عنوان پذیرای یک شخصیت چند بعدی متشکل از تغییر در ترجیحات مشتری، وضعیت رقابتی و فناوری‌ها نشان می‌دهند.

با توجه به بررسی پژوهش‌های ملی که در ادامه به آنها به طور مفصل پرداخته شده است مشخص گردید عمده مطالعات صورت گرفته در قالب دو مدل آیزنبرگ (۲۰۱۱) و GEI صورت پذیرفته است. در ادامه تشریح مختصری از این دو مدل ارائه می‌شود.

مدل آیزنبرگ: آیزنبرگ اکوسیستم کارآفرینی را به عنوان مجموعه‌ای از نهادهای شبکه سازی شده با هدف کمک کردن به کارآفرینان در مراحل مختلف توسعه کسب و کارهای مخاطره آمیز تعریف می‌کند. مدل آیزنبرگ (۲۰۱۱) ریشه در ابتکار عملی دارد که در کالج بابسون بسط داده شد؛ وی به شرح و تفضیل آنچه از آن با عبارت " استراتژی اکوسیستم کارآفرینی برای توسعه‌ی اقتصادی " یاد می‌کند، پرداخت (میسون، بران، ۲۰۱۴). آیزنبرگ مدعی است که چنین رویکردی به منزله‌ی استراتژی تو و مقرون به صرفه‌ای برای برانگیختن کامیابی‌های اقتصادی است و به طور بالقوه جایگزین یا پیش شرطی برای گسترش موفقیت آمیز استراتژی‌های خوشه‌ای، نظام‌های نوآوری، اقتصاد دانایی یا سیاست‌های ملی رقابت پذیری است (آیزنبرگ، ۲۰۱۱). پروژه‌ی اکوسیستم کارآفرینی بابسون در جهت توسعه مفهومی کمک می‌کند که بر اساس آن در جوامع و ملل مختلف با در نظر گرفتن آنچه آیزنبرگ آن را اکوسیستم کارآفرینی می‌نامد، ممکن می‌شود. اکوسیستم کارآفرینانه‌ی بابسون مجموعه‌ای عام از شاخص‌ها را مطرح نمی‌کند بلکه بر روی حوزه‌های کلیدی (مانند سیاست، فرهنگ، مالی، ...) و نقش‌آفرینان خاص (مثل بانک‌ها، مراکز رشد، سرمایه‌ی خطرپذیر،...) تمرکز می‌نماید. نکته قابل ذکر آن است که این چارچوب بر اساس داده‌های موجود قابل به کارگیری است و امکان انعطاف بیشتری در ارزیابی اکوسیستم کارآفرینانه را فراهم می‌سازد. به عقیده‌ی آیزنبرگ کارآفرینی پایدار حاصل همکاری نیروهای متعددی با یکدیگر است که اکوسیستم کارآفرینی نام دارد. اکوسیستم کارآفرینی شش حوزه را دربرمی‌گیرد: سیاست فعال سازی و رهبری، دسترس پذیری منابع مالی مناسب، فرهنگ مساعده، مجموعه‌ای از حمایت‌های نهادی و زیرساختی، سرمایه انسانی باکیفیت و بازارهای مخاطره پذیر برای محصولات هر یک از این المان‌ها به طور مجزا به

از جمله ابعاد اکوسیستم کارآفرینی که امروزه مورد توجه بسیاری از کشورها است شاخص جهانی کارآفرینی^۱ است. شاخص جهانی کارآفرینی (GEI) یک اندیکاتور (نماگر) تألیفی است که سلامت اکوسیستم کارآفرینی در یک کشور از طریق اندازه‌گیری کیفیت کارآفرینی و میزان و عمق پشتیبان‌های اکوسیستم کارآفرینانه ارزیابی می‌نماید. در همین راستا، مؤسسه توسعه جهانی کارآفرینی اقدام به شناسایی ۱۴ مؤلفه مهم در سلامت اکوسیستم کارآفرینی و استخراج داده‌های آنها در دو سطح فردی و نهادی نموده است که در جدول (۴) گویه‌های مورد بررسی در هر حوزه به تصویر کشیده شده است.

کارآفرینی منجر می‌شود اما برای حفظ و تقویت آن کافی نیستند. دلیل آیزنبرگ استدلال می‌کند که توسعه‌ی کارآفرینی زمانی به وقوع می‌پیوندد که المان‌های مختلف اکوسیستم توأماً عملی شوند اگرچه لزومی ندارند که به دنبال تغییر به یک‌باره‌ی همه‌چیز در درجه کمال است. پس در نظر گرفتن ماهیت به‌هم‌پیوسته‌ی المان‌های اکوسیستم کارآفرینی ضروری است. به بیانی دیگر تغییر تنها یک جنبه از اکوسیستم کارآفرینی چندان مفید نیست و تقویت عناصر اکوسیستم باید به‌طور همگام و موازی صورت گیرد.

شاخص جهانی کارآفرینی (GEI): در خصوص بررسی وضعیت اکوسیستم کارآفرینی نیز باید اذعان داشت که

شکل ۱: الگوی کارآفرینی بابسون

جدول ۱: ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در GEI

ارکان اکوسیستم کارآفرینی	چه چیزی اندازه گیری می شود؟
درک فرصت	- آیا مردم قدرت شناسایی فرصتها را برای شروع کسب و کار دارند؟ - آیا نهادهای محیطی امکان استفاده و بهره برداری از آن فرصتها را می دهند؟
مهارت راه اندازی	- آیا مردم به اعتقاد خودشان مهارتهای لازم جهت راه اندازی کسب و کار را دارند؟
کسب و کار	- میزان دسترسی به آموزشهای دانشگاهی، مؤسسات آموزش فنی و حرفهای و مهارتی به چه میزان است؟
پذیرش ریسک	- آیا افراد تمایل به پذیرش ریسک راه اندازی کسب و کار را دارند؟ - آیا محیط کسب و کار در کشور نسبتاً کم ریسک است؟ - - آیا وجود نهادهای بی ثبات، به ریسک راه اندازی کسب و کار می افزایند؟
شبکه سازی	- آیا کارآفرینان یکدیگر را می شناسند؟ - تا چه اندازه شبکه های کارآفرینان از نظر جغرافیایی باهم ارتباط دارند؟
پشتیبانی فرهنگی	- دیدگاه افراد جامعه نسبت به کارآفرین چگونه است؟ - آیا کارآفرین شدن ساده است یا اینکه فساد باعث شده افراد شغلهای دیگر را به کارآفرین شدن ترجیح دهند؟
کسب و کار نوپا مبتنی بر فرصت	- آیا کارآفرینان برحسب ضرورت دست به کارآفرینی میزنند یا برحسب فرصت؟ - آیا دولت نقش تسهیل گری را در فرآیند کارآفرینی داشته است؟
جذب فناوری	- میزان استفاده از فناوری در کشور شما تا چه حد است؟ - - آیا کسب و کارها قابلیت آن را دارند که فناوریهای جدید را به سرعت جذب نمایند؟
سرمایه انسانی	- آیا کارآفرینان آموزشهای سطح سوم (دانشگاهی، فنی و حرفهای و مهارتی) را گذرانده اند؟ - آیا کارآفرینان از آموزشهای مناسب کسب و کار استفاده نموده اند؟ - آیا نیروی کار می تواند آزادانه در بازار کار جابجا شود؟
رقابت	- آیا در کشور شما کارآفرینان محصولات و خدمات منحصر به فرد ارائه می دهند؟ - آیا کارآفرینان می توانند توسط محصولات و خدمات منحصر به فرد خود وارد بازار شوند؟
نوآوری محصول	- آیا کارآفرینان در کشور قادر به توسعه محصولات جدید هستند؟ - آیا کارآفرینان در کشور مبادرت به ایجاد فن آوری جدید نمایند
نوآوری فرآیند	- آیا در کشور شما کسب و کارها از فن آوری جدید استفاده می کنند؟ - آیا در کشور شما کسب و کارها می توانند به سرمایه های انسانی سطح بالا در حوزه های دسترسی داشته باشند؟ (STEM) علم، فن آوری، مهندسی و ریاضیات
رشد بالا	- آیا به طور کلی در کشور شما کسب و کارها قصد رشد دارند؟ - آیا در کشور شما کسب و کارها ظرفیت استراتژیک برای دستیابی به رشد را دارند؟
بین المللی سازی	- آیا در کشور شما کارآفرینان تمایل به ورود به بازارهای جهانی را دارند؟ - آیا اقتصاد کشور شما در حدی است که بتواند ایده های جدید باارزش جهانی تولید کنند؟
سرمایه ریسک	- آیا در کشور شما سرمایه گذار شخصی و نهادی وجود دارد

سال دوازدهم / شماره چهل و یکم / بهار ۱۴۰۰

اشغالی، امارات، قطر، عربستان سعودی دارای رتبه ای بالاتر از ایران می باشند.

سیاست های کارآفرینی منطقه ویژه اقتصادی پیام

بر اساس شاخص های اکوسیستم کارآفرینی (GEI) که در فوق به آن اشاره شد و بررسی این شاخص ها در سال ۲۰۱۸ ایران وضعیت مناسبی را در این خصوص در بین دیگر کشورهای جهان (با کسب رتبه ۷۲) ندارد و حتی در منطقه نیز کشورهایی همچون فلسطین

نشده است. پس در ادامه به یکی از مهمترین عوامل موفقیت این منطقه یعنی حمایت و ارائه خط مشی‌های ترغیب کننده از سوی مراجع بالادستی (همچون وزارت ارتباطات و فناوری؛ شورای عالی مناطق آزاد و ویژه، شرکت پست و شرکت فرودگاه‌های کشور) پرداخته می‌شود. در این خصوص به خط‌مشی‌های تاثیرگذار بر اکوسیستم کارآفرینی همانند سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری؛ آئین نامه وزارتخانه (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات) در خصوص شرکت‌های نوپا؛ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی؛ حکم وزیر به مدیرعامل منطقه و اساسنامه مناطق ویژه پرداخته می‌شود.

در دو مدل ارائه شده فوق، در مدل آیزنبرگ یکی از شش بعد اصلی این پژوهش تاثیر سیاست‌ها بر روی اکوسیستم یاد شد این امر در GEI در قالب ایجاد شبکه، بین‌المللی سازی و حتی پشتیبانی فرهنگی قابل بررسی است. در این بخش سعی می‌گردد با جزئیات بیشتر به تاثیر خط مشی‌های مختلف بر روی تصمیم‌گیری‌های اتخاذ شده یک مورد مطالعه پرداخته شود. لازم به ذکر است منطقه ویژه اقتصادی پیام بعنوان اولین منطقه‌ای است که به ایجاد مرکز نوآوری و شبکه سازی بین لنگرها و استارت آپها پرداخته و اینکه هیچ یک از مناطق ویژه اقتصادی موفق به راه اندازی استارت آپ که به مرحله تولید محصول یا پروتوتایپ رسیده باشند

جدول ۲: آئین نامه وزارتخانه (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات) در خصوص شرکت‌های نوپا

ماده آیین نامه	شرح ماده
ماده ۳	وزارت موظف است از راه اندازی و توسعه مراکز و واحدهای تحقیق و توسعه، پژوهشی با مراکز و شتاب دهنده‌های نوآوری شرکت‌های جهانی، به طور مستقل و یا با همکاری مراکز، شرکتها و مؤسسات پژوهشی دانش بنیان با اولویت تسریع در رشد و همچنین سرمایه گذاری در شرکتهای مورد حمایت با رعایت قوانین و مقررات مربوط، حمایت نماید.
ماده ۵	کلیه مشوق‌هایی که براساس بند (ز) ماده (۴) قانون در زمینه‌های مهارت افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش بنیان از سوی دولت اعمال می‌شود، با تایید سازمان شامل شرکت‌های مورد حمایت می‌شود.
ماده ۷	در شرکت‌های مورد حمایت، سهامدارانی که کارفرما محسوب میشوند، تکلیفی به پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی ندارند.
ماده ۸	مراکز نوآوری (اعم از شتاب دهنده‌ها)، مراکز رشد، مناطق ویژه علم و فناوری و پارکهای علم و فناوری به منظور تسهیل در همکاریهای بین‌المللی، با رعایت قوانین و مقررات اشتغال اتباع خارجی و ماده (۱۲۱) قانون کار، مجاز به استفاده از نیروهای تخصصی خارجی خصوصا در زمینه مربی‌گری، حقوق بین‌الملل، ثبت اختراعات بین‌المللی و مشاوره هستند.
ماده ۹	در صورت واگذاری حداقل شصت و هفت درصد (۶۷) از سهام یک شرکت مورد حمایت به یک شرکت دیگر با ادغام آن در شرکت دیگر، کلیه مجوزهای دولتی دریافت شده اعم از مجوزهای غیر قابل خرید و فروش و قراردادهای در حال اجرا و قرارداد با دستگاههای اجرایی، با رعایت قوانین قابل واگذاری است.

جدول ۳: تاکیدات اکوسیستم در دیگر خط مشی‌های تاثیرگذار

منبع	خط مشی
سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در ارتقای جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان قدرت سایبری در طراز قدرت‌های تاثیرگذار جهانی و خصوصاً مأموریت اعضا جدید شورای برخورداری از ابتکار عمل و قدرت تعامل با دیگر کشورها در جهت شکل‌دهی به قواعد و قوانین عالی فضای مجازی بند سه	مرتبط با فضای مجازی در عرصه جهانی با رویکرد اخلاق مدارانه و عادلانه
حکم وزیر به مدیرعامل بند یک	ایفای نقش نهادی مؤثر در زیست‌بوم تحول دیجیتال
حکم وزیر به مدیرعامل بند دو	تسریع در ایجاد زیرساخت
حکم وزیر به مدیرعامل بند دو	تقویت و حمایت از شرکت‌های فعال، به‌ویژه شرکت‌های فعال در بخش فناوری اطلاعات

منبع	خط مشی
حکم وزیر به مدیرعامل بند سه	حمایت از بنگاه‌های صنعتی و خدماتی حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات برای فعالیت بخش خصوصی
حکم وزیر به مدیرعامل بند چهار	ایجاد تسهیلات لازم جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی با رویکرد اقتصادی با توجه به مزیت‌های هر بخش
سیاست‌های ابلاغی برنامه ششم بند بیست‌وهشت	به‌منظور گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلف‌اند متناسب با منابع، بودجه، تجهیزات، شبکه‌ها، وظایف قانونی خود و برخط شدن نیازهای ذی‌نفعان به توسعه محتوا و خدمات الکترونیک خود بپردازند.
سیاست‌های ابلاغی برنامه ششم بند سی‌وهفت	به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود نسبت ... و توسعه خدمات و کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق دستگاه‌های وابسته نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری با بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی در طرح‌های ... زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات... و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت خدمات پایه پستی و با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام به عمل آورد.
حکم وزیر به مدیرعامل بند دو	اشتراک‌گذاری منابع و امکانات منطقه ویژه در جهت رفع نیازهای زیرساختی و زیربنایی بخش خصوصی
سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص مأموریت اعضای جدید شورای عالی فضای مجازی بند پنج	پایش، پیشگیری، دفاع و ارتقاء توان بازدارندگی در مقابل هرگونه تهدید در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات
حکم وزیر به مدیرعامل بند سه	حضور در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی
سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بند دو	افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه
اساس‌نامه شرکت ماده ۱۱ بند د	سرمایه‌گذاری و مشارکت با بخش خصوصی داخلی و خارجی یا دولتی در جهت ایفای وظایف شرکت
اساس‌نامه شرکت ماده ۱۱ بند و	اخذ و اعطای وام از منابع داخلی و خارجی
سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بند دو	پیشنازی اقتصاد دانش‌بنیان
سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ذیل اصل ۴۴	ارتقاء کارایی بنگاه‌های اقتصادی، و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری
اساس‌نامه ماده سه	تحقق بخشیدن به اهداف شرکت‌های پست و مخابرات
اساس‌نامه ماده سه	تسریع انجام خدمات پستی و مخابراتی و تعمیر و گسترش آن
سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بند دو	پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به‌منظور ارتقاء جایگاه جهانی کشور
پیوست حکم مدیرعامل بند دو	استفاده مناسب از ظرفیت‌های قانونی منطقه ویژه برای ایجاد شهر ICT
پیوست حکم مدیرعامل بند دو	برنامه‌ریزی لازم به‌منظور گسترش اشتغال در بخش ICT با همکاری معاونت فناوری و نوآوری
سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بند یازده	توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به‌منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج
پیوست حکم مدیرعامل بند هفت	ساماندهی نیروی انسانی و تلاش به‌منظور افزایش ظرفیت و توان فنی و علمی موجود به‌منظور افزایش بهره‌وری.
سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ذیل اصل ۴۴	افزایش سطح عمومی اشتغال (کارآفرینی)
سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص مأموریت اعضای جدید شورای عالی فضای مجازی بند چهار	تکیه بر فناوری بومی و توانمندی‌های تخصصی داخلی در توسعه زیرساخت‌های علمی و فنی امنیت شبکه‌های الکترونیکی و سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی.

منبع	خط مشی
پیوست حکم مدیرعامل بند پنچ ویژه اقتصادی به‌ویژه استقرار صنایع دانش‌بنیان؛ مخابراتی؛ فناوری اطلاعات و صنایع غیر آلاینده با جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی	بهره‌گیری از ظرفیت استان البرز به‌منظور افزایش کارایی و فعالیت بیشتر بخش خصوصی در منطقه

در ادامه و در بخش تحلیل داده‌ها این خط مشی‌ها در قالب سیاست‌های حمایتی به کدگذاری ذکر شده است. لازم است جهت شناسایی مولفه‌های دیگر به بررسی مطالعات ملی و بین‌المللی پرداخته شود.	جدول ۴ فراوانی و درصد فراوانی پژوهش‌های داخلی به تفکیک نوع پژوهش															
بررسی پژوهش‌های ملی در حوزه اکوسیستم کارآفرینی یافته‌های حاصل از بررسی پژوهش‌های ملی در حوزه اکوسیستم کارآفرینی با جستجوی نظام‌مند شش بانک اطلاعاتی داخلی معتبر شامل پورتال جامع علوم انسانی، مگیران، پایگاه مرکزی اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، سیویلیکا، نورمگز و ایرانداک در عنوان موضوع به دست آمد. همان‌گونه که در جدول (۲) آمده است به‌طور کلی در حوزه اکوسیستم کارآفرینی، درصد مقالات چاپ شده مقاله‌ی علمی-پژوهشی (۳۰،۳٪)، مقاله‌ی علمی-ترویجی (۶،۰۶٪)، پایان‌نامه (۲۷،۲۷٪) و مقاله در سایر مجلات عمومی/تخصصی و کنفرانس‌ها (۳۶،۳۶٪) در کشور، در حوزه‌ی اکوسیستم کارآفرینی به چاپ رسیده است.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>نوع پژوهش</th> <th>فراوانی</th> <th>درصد</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>علمی پژوهشی</td> <td>۱۰</td> <td>0.303</td> </tr> <tr> <td>علمی ترویجی</td> <td>۲</td> <td>0.06</td> </tr> <tr> <td>پایان نامه</td> <td>۹</td> <td>0.272</td> </tr> <tr> <td>سایر (مصوب دانشگاه، ماهنامه، کنفرانس)</td> <td>۱۲</td> <td>0.363</td> </tr> </tbody> </table>	نوع پژوهش	فراوانی	درصد	علمی پژوهشی	۱۰	0.303	علمی ترویجی	۲	0.06	پایان نامه	۹	0.272	سایر (مصوب دانشگاه، ماهنامه، کنفرانس)	۱۲	0.363
	نوع پژوهش	فراوانی	درصد													
	علمی پژوهشی	۱۰	0.303													
	علمی ترویجی	۲	0.06													
پایان نامه	۹	0.272														
سایر (مصوب دانشگاه، ماهنامه، کنفرانس)	۱۲	0.363														

در این مرحله‌ی به بررسی موشکافانه‌تر و دقیق‌تر مقالات علمی-پژوهشی، علمی ترویجی، کنفرانس‌ها و سایر موارد چاپی پرداخته می‌شود. اگرچه از منظر علمی هیچ‌یک از روش‌های تحقیق در روش‌شناسی بر دیگری ارجحیت ندارد و بر اساس ماهیت پدیده‌ی مورد مطالعه، هر یک از روش‌های مورد استفاده در پژوهش‌های علمی، دارای نقاط قوت و ضعف ویژه‌ای است (پیران نژاد، ۱۳۹۵، ۱۳۱). در ادامه برای بررسی بیشتر به بیان اهداف، روش پژوهش، روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌های پژوهش‌های انجام‌شده به تفکیک پرداخته می‌شود.

فصلنامه خط‌مشی گذاری عمومی در مدیریت

جدول ۵: بررسی روش تحقیق و یافته‌های مقالات داخلی

ردیف	عنوان پژوهش	هدف	روش پژوهش کمی/کیفی	روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها
۱	طراحی مدل اکوسیستم ارتقا کارآفرینی در سینمای ایران (بیگ آقا و همکاران، ۱۳۹۴)	کاربردی	توصیفی-پیمایشی	در این پژوهش که یک پژوهش کمی است از پرسشنامه محقق ساخته، مصاحبه/تحلیل عاملی تاییدی و اکتشافی استفاده شده است. مدل این پژوهش برگرفته از مدل آیزنبرگ بود. در این مدل مولفه‌های حمایت، فرهنگ، تامین مالی، سیاست، بازار و سرمایه انسانی مورد بررسی قرار گرفت.
۲	ابعاد و مولفه‌های اکوسیستم کارآفرینی فناورانه در ایران (میثمی و همکاران، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی-پیمایشی	این پژوهش کیفی است که در آن از اسناد مکتوب، مصاحبه ساختاریافته/روش شناسی فراترکیب استفاده شده است. در این پژوهش عناصر مورد استفاده شامل دوازده بعد بازار، فرهنگ، کارآفرین فناور، استعدادها، آموزش و

ردیف	عنوان پژوهش	هدف	روش پژوهش کمی / کیفی	روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها
				پژوهش، شبکه‌ها و تعاملات، پشتیبانی، سرمایه، حاکمیت، سازمانها، شرایط ویژه و زیرساخت برای اکوسیستم کارآفرینی فناورانه می‌باشد.
۳	واکوی محتوای سیاست‌ها در تطابق با ابعاد اکوسیستم کارآفرینی (قنبری، ۱۳۹۵)	کاربردی	توصیفی کمی	در این پژوهش از تحلیل محتوای کمی و انتروپی شانون استفاده شده است. این پژوهش با استفاده از مدل آیزنبرگ (۲۰۱۱) به بررسی توجه به اکوسیستم کارآفرینی در سیاستها و قوانین ملی نظام پرداخته شده است.
۴	عوامل اکوسیستم کارآفرینی ایران بر اساس مدل آیزنبرگ (داوری و همکاران، ۱۳۹۵)	کاربردی	توصیفی - پیمایشی / کیفی کمی	این پژوهش یک پژوهش کمی است که در آن از پرسشنامه بسته، مصاحبه/ تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی استفاده شده است. در این پژوهش از مدل آیزنبرگ بهره گرفته شد.
۵	مدل سازی و پیکره بندی عوامل اثرگذار بر ایجاد اکوسیستم کارآفرینی پردیس دانشگاهی (میگون پوری و همکاران، ۱۳۹۷)	کاربردی	میدانی - پیمایشی / کیفی کمی	در این پژوهش در بخش کیفی از کد گذاری، و در بخش کمی از ISM و دیمتل بهره گرفته شده است. نتایج در سه سطح مورد بررسی قرار گرفت: یک: زیرساخت مورد نیاز برای ایجاد اکوسیستم کارآفرینی دانشگاه، شدت و سطح تحقیق و توسعه اکوسیستم، سیسات و قوانین دانشگاه، مدیریت سرمایه گذاری و تامین منابع مالی دانشگاه سطح ۲: فرهنگ اکوسیستم کارآفرینی دانشگاه سطح ۳: عوامل حاکمیتی منطقه‌ای موثر، عوامل اقتصادی و محیط کسب و کار، نهادهای منطقه‌ای اثر گذار و عوامل بازار منطقه‌ای
۶	ارزیابی مطلوبیت و نقش اکوسیستم کارآفرینی روستایی در استان آذربایجان غربی (غلامی، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی - پیمایشی	در این پژوهش از پرسشنامه دیده بان جهانی کارآفرینی / ازمون t و تحلیل عاملی بهره گرفته شده است. نتایج از بین ۱۲ شاخص اکوسیستم در قالب ۹ مولفه اکوسیستم کارآفرینی (پشتوانه مالی، کارآفرینی به عنوان مساله اقتصادی، متعادل و کشوقانه بودن قوانین مالیات ها، برنامه‌های دولتی برای کارآفرینی، آموزش کارآفرینی در مدارس و دانشگاه ها، انتقال تحقیق و توسعه، زیرساخت تجاری و قانونی، پویایی بازار، آزادی بازار، زیرساخت فیزیکی، هنجارهای اجتماعی و فرهنگی) تنها دو شاخص متعادل و مشوقانه بودن قوانین و آموزش کارآفرینی نسبت به الگوی ملی منطقه از مطلوبیت لازم برخوردار بودند.
۷	اکوسیستم کارآفرینی: رویکردی جدید برای توسعه کارآفرینی در ورزش (رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۷)	مروزی	پیمایشی کیفی	در این پژوهش با مرور پژوهش‌های پیشین از مدل کارآفرینی بر اساس مدل آیزنبرگ در سه سطح کلان، میانی و خرد بهره گرفته شده است. در سطح کلان سرمایه گذاری و خصوصی سازی ورزشی، تشکیل تعاونی ورزشی و فرهنگ سازمانی از پیشرانها بودند.

ردیف	عنوان پژوهش	هدف	روش پژوهش کمی / کیفی	روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها
				در سطح میانی، ساختار سازمانی و یادگیری سازمانی و به ویژه برنامه ریزی و محتوای آموزشی مبتنی بر کارآفرینی در دانشگاه همراه با فناوری اطلاعات در سطح خرد، ویژگی‌های متنوع شخصیتی افراد
				در این پژوهش از مصاحبه و پرسشنامه باز و تحلیل تم در مرحله اولیه و معادلات ساختاری استفاده شده است.
۸	استقرار مدیریت منابع انسانی سبز در اکوسیستم کارآفرینی (یعقوبی و همکاران، ۱۳۹۷)	توسعه ای	توصیفی - پیمایشی کیفی / کمی	عوامل موثر بر استقرار مدیریت منابع انسانی سبز در اکوسیستم کارآفرینی (مدیریت منابع انسانی، مدیریت محیط زیست، سیاست، عوامل فنی، قوانین) عوامل تاثیر پذیر (حرکت سبز، تفکر سبز، جهانی شدن، توسعه پیدار)
				در این پژوهش با مرور مقالات در پایگاه داده و کدگذاری باز و محوری به بررسی تجاری سازی دانش پرداخته شده است.
۹	مطالعات تجاری سازی دانش با رویکرد اکوسیستم کارآفرینی (عزتی راد و همکاران، ۱۳۹۷)	کاربردی	فراترکیب کیفی	۱۸ عنصر شناسایی شده که ۱۳ عنصر در پنج زمینه اصلی (محیط داخلی، تعهد مدیریتی، فرهنگ کارآفرینی، زیرساخت تولید دانش و تجاری سازی دانش، زیرساخت کیفیت منابع انسانی) ۵ عنصر در دو زمینه (تعاملات و توسعه محیط خارجی) مورد بررسی قرار گرفته است.
				در این پژوهش از روش میدانی و نظرات خبرگان جهت شناسایی شاخص‌ها و ارزیابی کیفیت شاخص‌ها با توجه روش OECD (مناسب بودن، قابل قبول بودن و مورد تردید) و ارائه الگوریتم مناسب جهت انتخاب شاخص مناسب استفاده شده است.
۱۰	شناسایی شاخص‌های اولویت دار سنجش اکوسیستم‌های کارآفرینی برای پیاده سازی در مناطق ایران (براتی و همکاران، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی کیفی / کمی	در این پژوهش نیز به بررسی ابعاد مدل آیزنبرگ پرداخته شده است.
۱۱	راهبرد اکوسیستم کارآفرینی: پارادیم جدید توسعه کارآفرینی (قمبرعلی و همکاران، ۱۳۹۳)	توصیفی	کیفی	در این پژوهش سنجش شاخص‌های جهانی کارآفرینی با استفاده از روش تحقیق در عملیات و تحلیل سناریو مورد بررسی قرار گرفته اند.
۱۲	ارزیابی سیاست‌های موثر بر اکوسیستم کارآفرینی گردشگری با تاکید بر حکمرانی خوب مطالعه موردی: شهرستان مهدیشهر (عبدوس، ۲۰۱۸)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی کمی	از بین متغیر منابع، مولفه شبکه بیشترین تاثیر و از بین متغیر زیرساخت فیزیکی، زیرساخت ارتباطی و مولفه آموزشی و مولفه گرایش بیشترین تاثیر را بر اکوسیستم کارآفرینی دارد.
				این پژوهش یک پژوهش کمی است که در آن از آزمون معادلات ساختاری استفاده شده است.
۱۳	شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر ایجاد اکوسیستم کارآفرینی بین المللی بر محیط‌های در حال توسعه منطقه‌ای (مطالعه موردی: حوزه‌ی کشورهای	اکتشافی آمیخته	پیمایشی کمی	اولویت‌های بدست آمده به ترتیب اشاره به متغیرهای سیاست، فرهنگ، بازار، سرمایه انسانی، سرمایه مالی و حمایت دارد.

ردیف	عنوان پژوهش	هدف	روش پژوهش کمی / کیفی	روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها
	پیرامون دریای خزر (نیکنامی و همکاران، ۱۳۹۷)			
۱۴	توسعه‌ی کارآفرینی روستایی مطابق با ابعاد راهبرد اکوسیستم کارآفرینی (داوری و همکاران، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی / تحلیلی	در این پژوهش نیز از مدل آیزنبرگ مورد استفاده و بررسی قرار گرفت.
۱۵	اولویت‌های سیاست‌گذاری جهت ایجاد اکوسیستم مطلوب در توسعه کارآفرینی (جامی و حسین نیا، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی / تحلیلی	در این پژوهش که یک پژوهش کمی است نیز اولویت‌ها به چارچوب قوانین، سیاست‌گذاران، فرهنگ اجتماعی، سرمایه انسانی و منابع مالی اختصاص داده شد.
۱۶	طراحی مدل اکوسیستم کارآفرینی بر اساس مدل GEI در ایران (نیک بین و داوری، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی	این پژوهش نیز تاکید بر مدل GEI (شاخص جهانی کارآفرینی) برای بررسی دارد.
۱۷	اکوسیستم کارآفرینی دانشگاه پایه (جهرمی، ۱۳۹۶)	کاربردی	توصیفی	با استفاده از مدل ورودی و خروجی و عوامل محیطی مورد بررسی قرار گرفت.
۱۸	رشد اقتصادی از کانال اکوسیستم کارآفرینی (رخام، ۱۳۹۵)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی	در این پژوهش جهت بررسی اکوسیستم کارآفرینی در رشد اقتصادی از متغیر شاخص جهانی (GEI) و متغیر درآمد ناخالص ملی و رشد اقتصادی با استفاده از روش حداقل مربعات معمولی استفاده شده است. نتایج نشان دهنده روابط مثبت گرایش کارآفرینانه و اشتیاق کارآفرینانه با رشد اقتصادی است و قابلیت کارآفرینانه ارتباط معناداری با رشد اقتصادی ندارد.
۱۹	پیشران‌ها و پیامدهای نوآوری باز و جو نوآوری در اکوسیستم کارآفرینی استارت‌آپ‌های ایران با تاکید بر نقش پیشران‌های سازمانی (فخر، ۱۳۹۷)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی	این پژوهش یک پژوهش کمی است که در آن از پرسشنامه و با استفاده از معادلات ساختاری استفاده شده است. یافته‌های نشان داد که اقدامات انتخاب منابع انسانی تعهد محور، ارتباط بین‌بخشی و تمرکز تصمیم‌گیری بر جو نوآوری استارت‌آپ‌ها تأثیر مثبت ولی تأثیر مثبت اقدامات آموزش، توسعه و تشویق منابع انسانی تعهد محور بر جو نوآوری استارت‌آپ‌ها تأیید نشد. تأثیر مثبت جو نوآوری بر نوآوری باز ورودی و نوآوری باز خروجی استارت‌آپ‌ها نیز مورد تأیید قرار گرفت. همچنین تأثیر مثبت نوآوری باز ورودی و نوآوری باز خروجی بر عملکرد شرکت تأیید شد. نقش تعدیلگری گرایش به کارآفرینی در رابطه میان نوآوری باز ورودی و عملکرد شرکت نیز تأیید شد، ولی نقش تعدیلگری گرایش به کارآفرینی در رابطه میان نوآوری باز خروجی و عملکرد شرکت مورد تأیید واقع نشد.
۲۰	واکاوای اکوسیستم کارآفرینی کشاورزی شهرستان کرمانشاه	کاربردی	توصیفی / پیمایشی	در این پژوهش از مصاحبه ساختار یافته و پرسشنامه استفاده شده است. ابعاد اکوسیستم مورد بررسی شامل

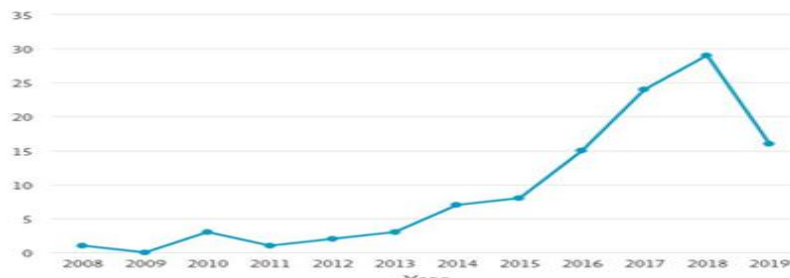
ردیف	عنوان پژوهش	هدف	روش پژوهش کمی / کیفی	روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و یافته‌ها
	(فمبرعلی، ۱۳۹۳)			(زیرسیستم مالی، سرمایه اجتماعی، فرهنگی، بخش‌های حمایتی، بازار) می‌باشد.
۲۱	شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر موفقیت استارت آپ‌های اکوسیستم کارآفرینی ایران (فدایی فتح آبادی، ۱۳۹۶)	کاربردی	پیمایشی کمی	در این پژوهش از پرسشنامه و تحلیل سلسله مراتبی استفاده شده است. اولویت عوامل مورد بررسی در این پژوهش به ترتیب (تامین مالی، بازاریابی، سرمایه انسانی، دولت، محصول و فناوری، فرهنگ و موسسات آموزشی) می‌باشد.
۲۲	بررسی نقش اکوسیستم کارآفرینی بر روند کارآفرینی در کشورهای منتخب دیده‌بان جهانی کارآفرینی (ترابی، ۱۳۹۷)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی کمی	در این پژوهش با استفاده از داده‌های ۱۰۷ کشور در سالهای 2008-2017 و از طریق الگوی اقتصاد سنجی گشتاور تعیم یافته (GMM) رابطه بین اجزای اکوسیستم و رشد اقتصادی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که در یک اکوسیستم با ویژگی موانع ورود به بازار کم، سیاست‌های حمایتی دولت‌ها برای کارآفرینان، تحصیلات پایه‌ای و دانشگاهی کارآفرینی، زیرساخت‌های بازرگانی و قانونی و فرهنگ هنجاری حمایت‌کننده کارآفرینی و محیط کسب‌وکار مناسب، فعالیت‌های کارآفرینانه افزایش می‌یابد.
۲۳	تاثیر عوامل اکوسیستم کارآفرینی بر اساس مدل آیزنبرگ بر تاب‌آوری کسب و کار ورزشی با نقش میانجی کسب دانش (مطالعه باشگاه‌های شهر تبریز)	کاربردی	توصیفی / پیمایشی کمی	این پژوهش یک پژوهش کمی است که در آن از پرسشنامه و مدل معادلات ساختاری استفاده شده است. در این پژوهش نیز برای بررسی اکوسیستم کارآفرینی از مدل آیزنبرگ استفاده شد.
	بررسی پژوهش‌های بین‌المللی در حوزه اکوسیستم کارآفرینی پایگاه اطلاعاتی Scopus پایگاه داده معروف جهت دستیابی به مقالات معتبر می‌باشد با جستجوی کلید واژه اکوسیستم کارآفرینی ^۷ در این پایگاه داده فقط در عنوان بصورت تمام شماری تا سال ۲۰۱۹ و حتی با عنایت به این موضوع که اکوسیستم کارآفرینی یک مفهوم میان‌رشته‌ای است اما در این پژوهش دامنه‌ی جستجو به حوزه‌ی علمی خاصی محدود نشد، با بررسی صورت گرفته در پایگاه استنادی اسکاپوس با کلید واژه‌ی اکوسیستم کارآفرینی ^۸ فقط در عنوان، ۱۱۰ مقاله‌ی بین‌المللی شناسایی شد که همان‌طور که در نمودار جدول (۵) مشخص است ضمن سیر صعودی پژوهش‌ها از سال ۲۰۱۳، بیشترین میزان مقالات (۲۹ مقاله) در سال ۲۰۱۸ به چاپ رسیده است.			

فصلنامه خط‌مشی‌گذاری عمومی در مدیریت

جدول ۶: مقالات نمایه شده در اسکاپوس با کلیدواژه اکوسیستم کارآفرینی

ردیف	سال	تعداد مقالات	ردیف	سال	تعداد مقالات
۱	۲۰۰۸	۱	۷	۲۰۱۴	۷
۲	۲۰۰۹	۰	۸	۲۰۱۵	۸
۳	۲۰۱۰	۳	۹	۲۰۱۶	۱۵
۴	۲۰۱۱	۱	۱۰	۲۰۱۷	۲۴
۵	۲۰۱۲	۲	۱۱	۲۰۱۸	۲۹

ردیف	سال	تعداد مقالات	ردیف	سال	تعداد مقالات
۶	۲۰۱۳	۳	۱۲	۲۰۱۹	۱۶

شکل (۲): نمودار فراوانی پژوهش‌های بین‌المللی به تفکیک سال (اولین مقاله در سال ۲۰۰۸ چاپ گردیده است)

جدول ۷: نوع منبع چاپ شده

ردیف	نوع	تعداد
۱	مقاله	۶۳
۲	مقاله کنفرانسی	۲۰
۳	فصل کتاب	۱۳
۴	مروری	۵
۵	کتاب	۴
۶	اصلاحی	۲
۷	نامشخص	۳

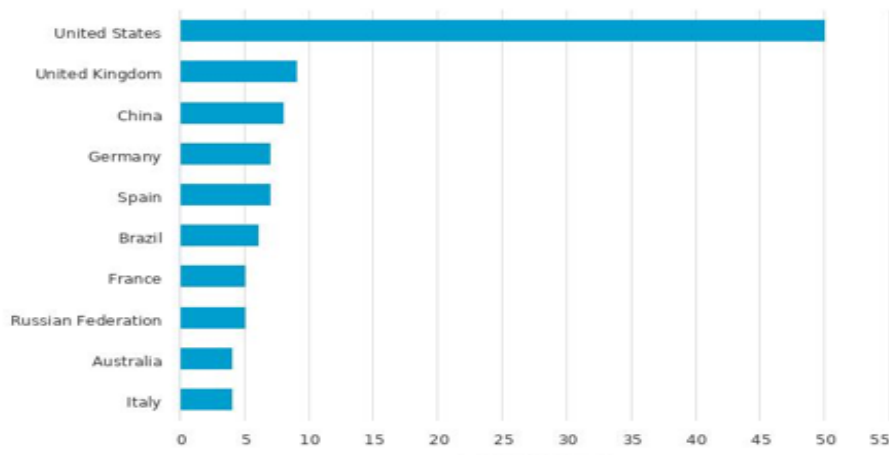
در ادامه به توزیع بر اساس نوع پژوهش و سپس بر اساس کتاب و مجله در پایگاه داده اسکوپوس پرداخته می‌شود. بررسی‌ها نشان از وجود بیشترین سهم مربوط به مقاله (۵۷،۳) درصد و مقالات کنفرانسی ۱۸،۲ درصد می‌باشد. جدول (۴): نوع منبع چاپ شده در این موضوع مجلاتی که بیشترین مقالات اکوسیستم کارآفرینی را منتشر کرده‌اند به شرح جدول (۵) است که از این بین مجله‌ی Journal Of Technology Transfer با تعداد رجوع SNIP 2018: 1.774, SJR 2018: 1.917, cite score 2018: 4.08 با انتشار ۴ مقاله بیشترین میزان چاپ مقاله در این حوزه را داراست.

جدول ۸: مجلات با بیشترین چاپ در این حوزه

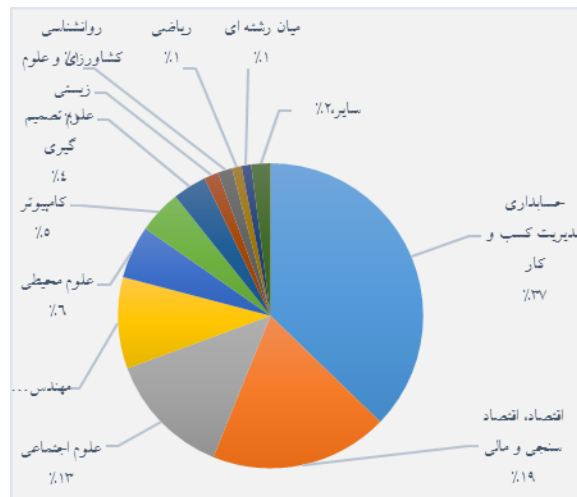
ردیف	نام مجله	تعداد مقالات چاپ شده
۱	Journal Of Technology Transfer	۴
۲	Entrepreneurship And Sustainability Issues	۳
۳	Journal Of Enterprising Communities	۳
۴	Small Business Economics	۳
۵	Advances In The Study Of Entrepreneurship Innovation And Economic Growth	۲

در بین رشته‌هایی که در آن‌ها بیشترین مقالات در این حوزه به چاپ رسیده است رشته‌های حسابداری مدیریت و کسب و کار؛ اقتصاد، اقتصاد سنجی و مالی به چشم می‌خورد.

و در بین کشورهای که در حوزه‌ی اکوسیستم کارآفرینی بیشترین پژوهش‌ها را انجام داده‌اند ایالات متحده، انگلستان و چین به ترتیب با ۵۰، ۸ و ۷ مقاله در صدر قرار دارد.

شکل ۳: کشورها با بیشترین چاپ مقاله

شکل ۴: رشته مجلاتی با بیشترین چاپ این حوزه

در ادامه خلاصه پژوهش‌های صورت گرفته با تعداد رجوع بالا که نشان دهنده رتبه بالای این مقالات می‌باشد ارائه گردیده است.

جدول ۹: مقالات و کتب با بیشترین ارجاعات در حوزه اکوسیستم کارآفرینی

ردیف	عنوان مقاله	تعداد ارجاعات	نوع مستندات	روش تحقیق و یافته ها
۱	Entrepreneurship in innovation ecosystems: Entrepreneurs' self-regulatory processes and their implications for new venture success کارآفرینی در اکوسیستم‌های نوآوری: فرآیندهای خود نظارتی کارآفرینان و پیامدهای آن برای موفقیت در سرمایه گذاری جدید	۱۲۴	مقاله	در این پژوهش به مطالعه مروری بر تاثیر خودتنظیمی بر روی موفقیت سرمایه گذاران جدید در اکوسیستم کارآفرینی پرداخته شده است. در این پژوهش خودتنظیمی شامل سه جزء خودکنترلی، ثبات و فراشناخت است. منظور از خودکنترلی مقاومت در برابر انجام کارهایی است که به نظر مضر یا حداقل ناهماهنگ با اهداف اصلی است. ثبات: این مفهوم شامل دو مولفه حفظ مستمر علاقه یا تمرکز بر اهداف بلندمدت معین و سپس نشان دادن تلاش واقعی برای رسیدن به هدف

ردیف	عنوان مقاله	تعداد ارجاعات	نوع مستندات	روش تحقیق و یافته ها
				است.
				فراشناخت: شامل آگاهی افراد و کنترل بر تمامی فرآیند شناخت است.
				در این مقاله چهار اکوسیستم مورد بررسی قرار گرفت که عبارت بودند از اکوسیستم ارکستر، بازار خلاق، تراکم مرکزی و ایستگاه MOD.
				اکوسیستم ارکستر: این مدل اکوسیستم معمولاً شامل یک گروه از شرکت‌های آینده با بهره برداری از یک فرصت در بازار میباشد که بر اساس یک معماری نوآوری صریح و روشن تعریف شده و براساس غالب شرکت و یا عامل کلیدی شکل گرفته است. این اکوسیستم نزدیک شبیه سازمان و ساختار یک ارکستر سمفونی معمولی میباشد: برگزاری شرایط نوسانی موجود و کارگردانی یک گروه از نوازندگان انجام میشود هر یک در یک ابزار خاص موسیقی متخصص هستند.
				شرکت مسلط به رهبری شبکه قوی خواهد بود؛ با این پیش فرض؛ معماری نوآوری روشن پایه و اساس ساختار فعالیت‌های فردی عوامل در اکوسیستم را ارائه می‌دهد. به عنوان مثال، هر دو شرکت اینتل و مایکروسافت؛ از مزایای شرکت لذت می‌برند و این گامی مهم در خود اکوسیستم مدل ارکستر میباشد.
				مدل بازار خلاق: در این اکوسیستم، شرکت‌های مسلط؛ به نوآوری در یک بازار جهانی از ایده‌های جدید، محصولات و فن آوری می‌پردازند.
		۱۰۴	مقاله	سپس با استفاده از زیرساخت‌های اختصاصی خود؛ به ساخت این ایده و تجاری در آوردن آنها می‌پردازند. شرکت‌ها با اتخاذ این مدل و با استفاده از این انواع مختلف مکانیزم‌ها جهت منبع جدید ایده و فن آوری مخترعان؛ با مفاهیم مختلفی روبرو هستند که در معرض خطر نوآوری، رسیدن، سرعت و هزینه میباشد. صرف نظر از روش کاری، پیشنهادات شرکت در زمینه زیرساخت‌های تجاری سازی آن؛ قابلیت طراحی، مارک‌ها، کانال‌های سرمایه گذاری؛ توزیع و توسعه ایده‌های نوآورانه میباشد که باعث دستیابی به محصول و خدمات بازار می‌شود.
				مدل تراکم مرکزی: این مدل شامل مجموعه‌ای از عوامل مستقل، مانند مراکز تحقیقاتی، همکاری برای پیش بینی و توسعه نوآوری در یک رشته نوظهور یافته و یا اساساً جدید میباشد. اصطلاح تراکم حاکی از ماهیت بداهه نوآوری (به عنوان مثال، اهداف و نوآوری تمایل به ظهور ارگانیک همکاری‌ها دارد) و فقدان رهبری متمرکز در اکوسیستم (به عنوان مثال، هیچ شرکت غالبی وجود ندارد و مسئولیت اصلی در میان شرکای پراکنده وجود دارد) میباشد. در این نوع اکوسیستم، سرمایه گذاری‌های جدید نقش اصلی در ایجاد دانش جدید و طلوع در پارادایم جدید بازی می‌کند. در بسیاری از موارد، دانش باعث ایجاد فرصت‌هایی در خارج از حوزه اکوسیستم‌های موجود می‌شود. این دانش جدید می‌تواند باعث ایجاد اکوسیستم کاملاً جدیدی شود.
				مدل ایستگاه MOD: اصطلاح "MOD" از ویدیو مبتنی بر کامپیوتر در صنعت بازی سرچشمه می‌گیرد که در آن برخی از شرکت‌ها به مشتریان

Entrepreneurship and strategic thinking in business ecosystems

کارآفرینی و تفکر استراتژیک در اکوسیستم‌های تجاری

ردیف	عنوان مقاله	تعداد ارجاعات	نوع مستندات	روش تحقیق و یافته‌ها
				<p>خود اجازه ایجاد تغییرات، مدها، بازی‌های موجود و توزیع آنها به مشتریان را می‌دهند. مدل ایستگاه MOD مانند یک رویکرد، به بهره برداری از معماری نوآوری موجود؛ اختصاصی و یا پلت فرم محصول می‌پردازد. به این ترتیب، شرکت با تمرکز بر روی بازارهای جدید یا مسائل تکنولوژیکی از طریق یک جامعه از نوآوران؛ مشتریان، دانشمندان، کارشناسان و امثال آن؛ تا حد زیادی بازی‌های خود را در نقش کاتالیزور طرح می‌کنند که با ارائه معماری نوآوری برای هواداران صورت می‌گیرد. همانگونه که در مدل تراکم مرکزی دیدیم، سرمایه گذاری مستقل به طور معمول باعث ارائه بسیاری از انرژی‌های خلاقانه در این اکوسیستم می‌شود، البته این موارد در پارامترهای تعریف شده توسط یک معماری نوآوری موجود خواهد بود. فعالیت‌های کارآفرینی مراکز کلید؛ پیدا کردن برنامه‌های کاربردی جایگزین برای محصول موجود و یا فناوری در بازارهای جدید و متنوع می‌باشد، اغلب این موارد توسط خلق سطح دانش مربوط به شرایط محصول و خدمات همراه است.</p>
۳	<p>The innovation ecosystem as booster for the innovative entrepreneurship in the smart specialization strategy</p> <p>اکوسیستم نوآوری به عنوان تقویت کننده برای کارآفرینی نوآورانه در استراتژی تخصصی هوشمند سازی است</p>	۳۶	مقاله	<p>مقاله حاضر در مورد اکوسیستم‌های نوآور پایدار و محیط‌هایی با چندین بازیگر برای ایجاد کارآفرینی می‌پردازد. این پژوهش در راستای یکپارچگی با دستورالعمل‌ها و برنامه‌های اروپا برای تخصص‌های کوچک (اسناد بالادستی)، کارآفرینی نوآورانه را به عنوان یک محرک برای موفقیت و رشد هوشمند مناطق با توجه به موقعیت آنها و محیط جغرافیایی آنها ارائه شده است. در اینجا با مرور ادبیات و سیاست‌های کلان به ارائه اکوسیستم نوآوری در منطقه پرداخته شده است. در این مقاله به بررسی چگونگی ایجاد دانش، انتشار و جذب آن در درون یک جامعه بزرگتر (بازیگران مختلف) پرداخته شده است.</p>
۴	<p>The development of university-based entrepreneurship ecosystems: Global practices</p> <p>توسعه اکوسیستم‌های کارآفرینی مستقر در دانشگاه: شیوه‌های جهانی</p>	۳۶	کتاب	<p>این کتاب بینشی انتقادی مبتنی بر تحلیل‌هایی در خصوص ایجاد چارچوب، طراحی، راه اندازی و تلاش‌های پایدار در حوزه کارآفرینی است.</p> <p>در این پژوهش به تحلیل عمیق در اکوسیستم دانشگاهی در آمریکای شمال، آمریکای لاتین، اروپا و آسیا اشاره شده است. هفت عامل موفقیت مورد بررسی در اکوسیستم ایشان شامل:</p> <ol style="list-style-type: none"> چشم انداز رهبری (تعامل و حمایت رهبر) رهبری دانشکده‌ها و برنامه‌های قوی و عملیاتی تعهد پایدار برای مدت طولانی تعهد به منابع مالی پایدار تعهد به نوآوری مستمر در برنامه درسی و سایر برنامه‌ها ایجاد زیرساخت‌های مناسب سازمانی تعهد به ایجاد و توسعه شرکتهای بزرگ (لنگرها)
۵	<p>Entrepreneurship and entrepreneurial ecosystems</p> <p>اکوسیستم‌های کارآفرینی و</p>	۲۵	مقاله	<p>در این مقاله به بررسی ادبیات، مفاهیم و کاربردها اکوسیستم کارآفرینی و کارآفرینانه پرداخته شده است. مفهوم اکوسیستم‌های کارآفرینی</p>

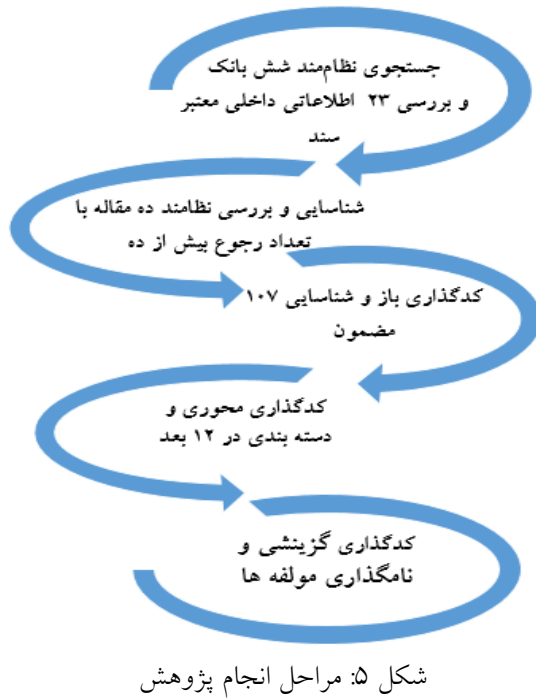
ردیف	عنوان مقاله	تعداد ارجاعات	نوع مستندات	روش تحقیق و یافته ها
	کارآفرینانه			علیرغم برخی علاقه‌ها در سطح ملی، کارآفرینی در مناطق و با استفاده از منابع محلی، موسسات و شبکه‌ها درک می‌شود. شواهد کتابشناسی نشان می‌دهد که استفاده از این اصطلاح اکوسیستم کارآفرینی بر سایر مفاهیم همچون محیط‌هایی برای کارآفرینی، همچنین سازوکارها، نهادها، شبکه‌ها و فرهنگ‌هایی که از کارآفرینان پشتیبانی می‌کند پیشی گرفته است.
۶	Entrepreneurship, institutional economics, and economic growth: an ecosystem perspective کارآفرینی، اقتصاد نهادی و رشد اقتصادی: چشم انداز اکوسیستم	۲۰	مقاله	در این پژوهش که یک پژوهش مروری است برای بررسی رشد اقتصادی از عامل ورودی کارآفرینی و نهادها استفاده شده است. در این پژوهش مفهومی تحت عنوان سیستم‌های ملی کارآفرینی که به عنوان سیستم‌های تخصیص دهنده منابع برای نهادها هستند شکل گرفت. در این پژوهش برای بررسی توامان نهادها و کارآفرینی بر روی رشد اقتصادی نظرسنجی جهانی بر روی ۴۶ کشور در دوره سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ صورت گرفت.
۷	Conceptualizing academic entrepreneurship ecosystems: a review, analysis and extension of the literature مفهوم سازی اکوسیستم‌های کارآفرینی دانشگاهی: بررسی، تحلیل و گسترش ادبیات	۱۹	مقاله	امروزه مباحث مبتنی بر خط مشی به طور فزاینده به دانشگاه‌ها به عنوان موتور رشد اقتصادی اشاره نموده اند. این مقاله به این موضوع پرداخته است که تاثیر اقتصادی دانشگاهها تا حدودی بر روی موفقیت مشاغل کارآفرینی در دانشگاه وابسته است. این مقاله به مفهوم سازی و توسعه رویکردهای پذیرش کارآفرینی پرداخته است. یافته‌های این پژوهش نشان از آن داشت که اندیشمندان تا حد زیادی بر عناصر اکوسیستم فردی و ویژگی‌های آن پرداخته‌اند تا به بررسی مفهوم سازی سیستماتیک آن. مضامین و مضامین فرعی در اکوسیستم دانشگاهی در این پژوهش شامل: خصوصیات کارآفرینان دانشگاهی (خصوصیات فردی، انگیزش و خودکارآمدی)؛ سرمایه انسانی (کارآفرینان دانشگاهی و کمیته‌ها و تیم‌های موسس)؛ شبکه‌های اجتماعی (شبکه‌های اجتماعی فردی و شبکه‌های سازمانی و پشتیبانی از کارآفرینی)؛ محیط کارآفرینانه (فرهنگ و عوامل محلی)؛ منابع مالی (بودجه تحقیق و توسعه، بودجه سرمایه گذاری در مراحل اولیه)؛ ویژگی‌های محصول، فنی و علمی (رشته‌های تحقیقاتی، فناوری)؛ برنامه‌های حمایت از کارآفرینی دانشگاهی (دفتر انتقال فناوری، برنامه کارآفرینی دانشگاهی و خط مشی‌های ملی)؛ خط مشی‌ها و مدیریت دانشگاه (مدیریت و انگیزاننده‌ها و خط مشی‌ها) در این پژوهش در انتها برای ایجاد یک اکوسیستم کارآفرینی علاوه بر ویژگی‌های دانشگاهی فوق تاکید بر محصول مشترک دانشگاه و ایجاد مالکیت معنوی تاکید شده است.
۸	Creating the innovation ecosystem for renewable energy via social entrepreneurship: Insights from India ایجاد اکوسیستم نوآوری برای انرژی‌های تجدید پذیر از طریق	۱۸	مقاله	در این مقاله در خصوص اکوسیستم نوآوری و تامین زیرساختهای حمایتی، سازوکارهای ذیل در سطح ملی در کشور هند پیشنهاد گردیده است: (۱) ایجاد موسسات جدید (۲) سیاستهایی برای ایجاد تقاضا

ردیف	عنوان مقاله	تعداد ارجاعات	نوع مستندات	روش تحقیق و یافته ها
				<p>۳) حمایت نهادی بای پیوند با ظرفیت ساخت و ایجاد</p> <p>۴) سازوکارهای اساسی در سطح خرد شامل</p> <p>۵) تسهیل ورود کارآفرینان اجتماعی برای تامین نیاز جمعیت روستایی</p> <p>۶) استفاده از سیستم عامل‌های جدید فناوری برای انتشار مهارت‌های کارآفرینی و تقویت تعاملات جامعه</p> <p>۷) ایجاد ارتباط با سازمان‌های خارجی برای دستیابی به منابع</p>
۹	Female entrepreneurship in startup ecosystems worldwide کارآفرینی زن در اکوسیستم‌های نوپا در سراسر جهان	۱۸	مقاله	<p>اکوسیستم‌های نوپا تأثیر مثبتی در ایجاد مشاغل جدید و کل اقتصاد دارند و بر این اساس هم مورد توجه دانشگاهیان و هم سیاستمداران قرار می‌گیرند. با این حال، در حالی که اکوسیستم‌های کارآفرینی سطح بالایی از فعالیت کارآفرینی را منعکس می‌کنند، از نظر نسبت بنیانگذاران زن تفاوت‌های چشمگیری دارند، به این معنی که در برخی اکوسیستم‌ها از پتانسیل واقعی برآورده نمی‌شوند. این مطالعه با استفاده از تجزیه و تحلیل تطبیقی کیفی، به بررسی ترکیبات ویژگی‌های اکوسیستم می‌پردازد که بخش بزرگی از بنیانگذاران زن را در ۲۰ اکوسیستم موفق جهان در سراسر جهان را مورد بررسی قرار می‌دهد. نتایج حاکی از دو تنظیم مختلف است که بخش عمده‌ای از مؤسسين زن را توضیح می‌دهد و نشان می‌دهد که چه موضوعاتی نیاز به توجه در سطح کلانشهرها دارند و کدام موضوعات ممکن است نیاز به مشارکت سازندگان سیاست ملی داشته باشد. این یافته‌ها به ادبیات اکوسیستم و پیوند با جریان کارآفرینی زنان کمک می‌کند.</p>
۱۰	Opportunities and challenges for private sector entrepreneurship and investment in biodiversity, ecosystem services and nature conservation فرصت‌ها و چالش‌های کارآفرینی در بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری در تنوع زیستی، خدمات اکوسیستم و حفاظت از طبیعت	۱۷	مقاله	<p>پژوهش حاضر خروجی یک پروژه ملی است که به بررسی چالش‌ها اکوسیستم کارآفرینی در تنوع زیستی می‌پردازد.</p> <p>روش تحقیق پروژه تحقیق اصلی شامل نخستین انجام تحقیقات (پشت میز) و مصاحبه به منظور گردآوری بانک اطلاعاتی از پروژه‌های تجاری طرفدار تنوع زیستی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف جهان پرداخته است.</p> <p>در مرحله بعد با تعدادی از سرمایه‌گذاران بزرگ اروپایی در مورد اشتباهات آنها برای سرمایه‌گذاری در این نوع صندوق‌ها مصاحبه شد. پس از آن، کنفرانس کاری بین‌المللی برگزار شد که در آن تعدادی از پروژه‌های تجاری با تنوع زیستی و سرمایه‌گذاران شرکت کردند. هدف از کنفرانس به دو صورت بود: الف) برای اینکه مدیران و سرمایه‌گذاران پروژه با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. و ب) تجزیه و تحلیل همراه با مدیران مشاغل تنوع زیستی، سرمایه‌گذاران، سازمان‌های غیردولتی حفاظت از طبیعت و تنظیم‌کننده‌های عمومی صورت پذیرفت و در انتها مشخص گردید که کدام موانع ممکن است سرمایه‌گذاران را از سرمایه‌گذاری در مشاغل تنوع زیستی منع نموده و چه راه حل‌هایی را می‌توان یافت.</p>

روش شناسی پژوهش

پس از بررسی و مطالعه بیشتر کدهای اولیه و شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌ها و طبقه‌بندی انتزاعی‌تر و کلی‌تر آنها؛ کدگذاری محوری انجام گرفت؛ نمایی از کدگذاری محوری در شکل (۸) به تصویر کشیده شده است.

پژوهش حاضر از لحاظ ماهیت توصیفی و از لحاظ هدف کاربردی و به صورت کیفی و به روش تحلیل محتوا صورت پذیرفته است. ابزار تحلیل داده در این پژوهش MAXQDA می‌باشد. در این پژوهش با استفاده از ۳ کدگذاری باز، محوری و گزینشی مقالات و کتب مورد بررسی در فوق سعی می‌گردد به سنخ شناسی و ارائه ابعاد و مولفه‌های اکوسیستم کارآفرینی پرداخته می‌شود. بطور کلی مراحل مورد استفاده در این پژوهش در قالب شکل (۵) ارائه شده است.

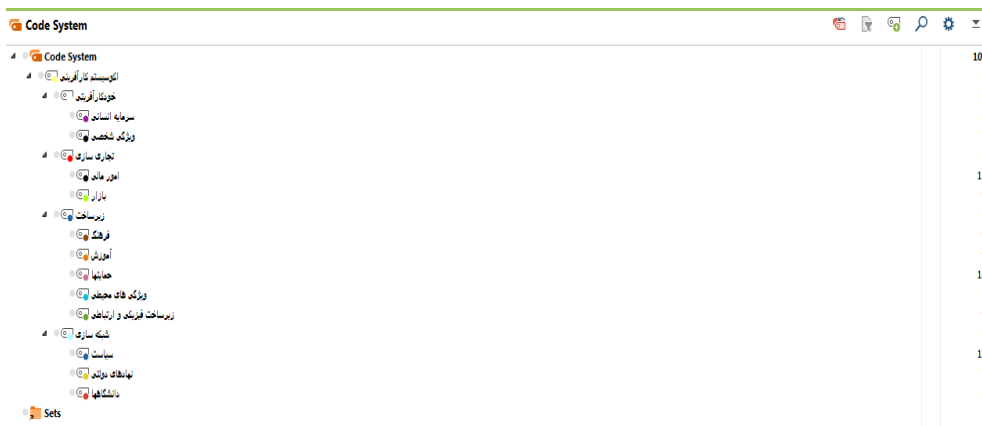
تجزیه و تحلیل داده‌ها

۱- کدگذاری باز و محوری

پس از پیاده‌سازی مقالات در نرم‌افزار و تحلیل محتوای آن‌ها؛ با کدگذاری باز (کدگذاری باز در نظریه‌پردازی داده محور برای شناسایی خصائص و ابعادشان بسط داده شد) ۱۰۷ مضمون (با احتساب تکرارپذیری مفاهیم) استخراج شد که نمایی از کدگذاری باز در شکل (۷) نشان داده شده است.

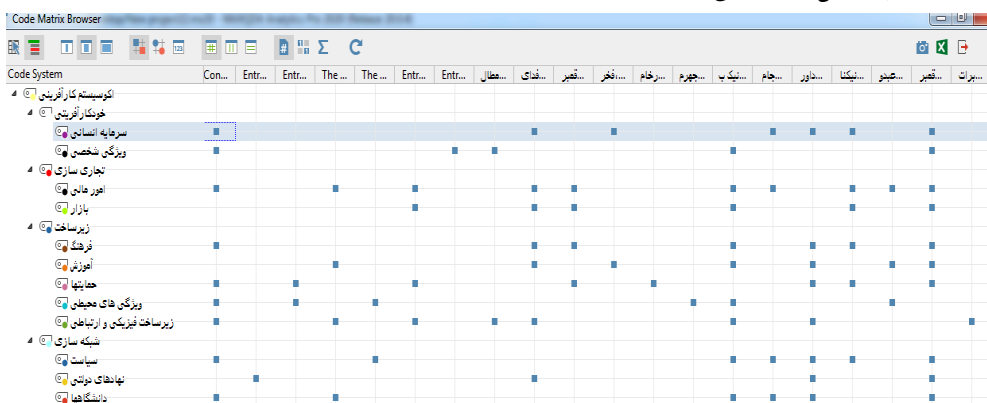
Document Title	Page Count
Opportunities and challenges for private sector entrepreneurship	107
Female entrepreneurship in startup ecosystems worldwide	3
Creating the innovation ecosystem for renewable energy via social	1
Conceptualizing academic entrepreneurship ecosystems: a review,	5
Entrepreneurship, institutional economics, and economic growth:	12
Entrepreneurship and entrepreneurial ecosystems	1
The development of university-based entrepreneurship ecosystems:	3
The innovation ecosystem as booster for the innovative entrepren	5
Entrepreneurship and strategic thinking in business ecosystems	2
Entrepreneurship in innovation ecosystems: Entrepreneurs' self-r	5
مطالعه باشکافت شهر تبریز	2
فراهم فو آینه، 1396	7
نمبرشده، 1393	4
فهر، 1397	2
رخده، 1395	2
چهرده، 1396	1
ننگ بین و داور، 1396	9
جامع و حسن نیا، 1396	4
داور و هکارتان، 1396	8
نیکاندر و هکارتان، 1397	6
شویس، 2018	3
فهرطهر و هکارتان، 1393	10
براند و هکارتان، 1396	1
زهره راد و هکارتان، 1397	7

شکل ۵: نمایی از کدگذاری باز در نرم‌افزار MAXQDA2020

شکل ۷: نمایی از کدگذاری محوری در نرم‌افزار MAXQDA2020

در ادامه و در قالب شکل (۸) نمایی از کدگذاری عددی ارائه شده است.

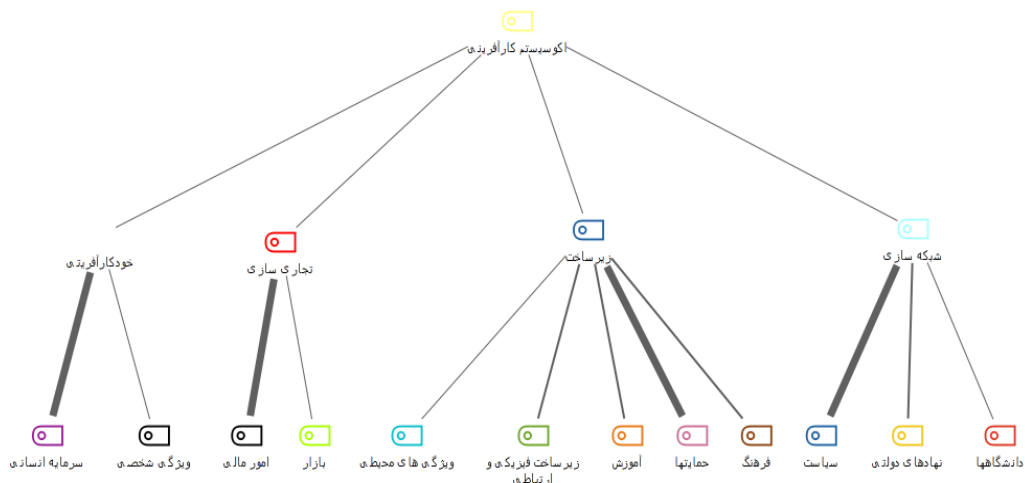

شکل ۷: نمایی از کدگذاری عددی در نرم‌افزار MAXQDA2020

فصلنامه خط‌مشی گذاری عمومی در مدیریت

۲- کدگذاری گزینشی

پس از کدگذاری باز و محوری؛ کد گذاری گزینشی برای نشان دادن روابط میان مقوله‌های بدست آمده انجام شد (شکل ۹).

شکل ۹: خروجی کدگذاری گزینشی ابعاد و مولفه‌های کارآفرینی در نرم‌افزار MAXQDA

۱۱ سال گذشته یعنی از سال ۲۰۰۸ که برای اولین بار این مبحث در محافل علمی مطرح شد ۱۱۰ مقاله به استناد پایگاه اسکاپوس به چاپ رسیده است اما این درحالیست که در ایران فقط ۱۴ مقاله معتبر به چاپ رسیده است و این بیانگر اهمیت توجه بیشتر پژوهشگران به این حوزه مطالعاتی بیش از پیش است. همچنین بررسی مقالات با رجوع بالا نشان از اهمیت پژوهش‌های کیفی و ارائه عناصر اکوسیستم با توجه به وضعیت بومی و بررسی میدانی منطقه دارد. در خصوص مدل‌های مورد استفاده در پژوهش‌های ملی نیز پیشنهاد می‌گردد مدل‌های و چارچوب‌های نظری دیگری علاوه بر مدل آینزبرگ و GEI مورد استفاده قرار گیرد.

بر اساس مطالعه اسناد دست دوم مورد بررسی در این پژوهش و تحلیل تم صورت گرفته و تحلیل ۱۰۷ کد اولیه مورد بررسی چارچوب نهایی مورد بررسی در قالب شکل (۱۰) ارائه می‌گردد.

همان‌طور که در شکل ۹ مشاهده می‌شود، خروجی نرم افزار چهار بعد اکوسیستم را شامل شبکه سازی (دارای مولفه‌های دانشگاهها، نهادهای دولتی، سیاست)، زیرساختها (شامل مولفه‌های فرهنگ، حمایتها، آموزش، زیرساختهای فیزیکی و ارتباطی و ویژگی‌های محیطی)، تجاری سازی (شامل مولفه‌های بازار و امور مالی) و بعد خودکارآفرینی (شامل مولفه‌های ویژگی شخصی و سرمایه انسانی) را شناسایی نمود.

نتیجه‌گیری و بحث

هدف از پژوهش حاضر نشان دادن اهمیت موضوع اکوسیستم کارآفرینی و نیاز به توجه بیشتر به آن است. علاوه بر کدگذاری سیاست‌های منطقه، مرور مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در این حوزه در سطح ملی و بین‌المللی حاکی از آن است که مبحث اکوسیستم کارآفرینی با $hb-index:1.27$ جز حوزه‌های پژوهشی در حال رشد است و در تحقیقات بین‌المللی فقط طی

شکل ۱۰: مدل مفهومی پژوهش

جدول ۱۰: بیشترین تکرارها بر اساس کدگذاری عددی

مولفه	تعداد تکرار	پیشنهادات کاربردی	مزیت رقابتی
حمایت	۱۳	در خصوص حمایت‌ها یکی از مهمترین شاخص‌های شناسایی شده در مدل شبکه سازی است. اسپیکل (۲۰۱۷) در مفهوم سازی خود بر ارتباط میان سرمایه گذاران و دیگر بازیگران و از سوی دیگر بر ایجاد شبکه میان بازیگران حوزه کارآفرینی تاکید بسیاری دارد.	باید این نکته را مدنظر داشته باشیم که در محیط رقابتی امروز تمامی اکوسیستم‌ها باید یک ارزش پیشنهادی را داشته باشند تا دانشجویان و استارت آپها از آنها استقبال کنند
امور مالی	۱۳	در خصوص امور مالی نیز با توجه به بررسی متون پیشنهاد به جذب سرمایه گذاری و ایجاد صندوق‌های کارآفرینی می‌شود.	
خط مشی‌ها (سیاست)	۱۰	در خصوص خط مشی‌ها نیز آمارهای شاخص‌های کارآفرینی جهانی و مطالعات ملی بیشتر تاکید بر ایجاد خط مشی‌های تسهیل کننده از سوی نهادهای دولتی در حوزه کسب و کارهای نوپا دارد.	
فرهنگ	۹	یکی از مهمترین عوامل تاثیر گذار در این حوزه محیط محلی است با عنایت به بررسی متون پیشنهاد به ایجاد رویدادها، آموزش می‌شود.	
زیرساخت فیزیکی و ارتباطی	۹	علاوه بر ایجاد فضای فیزیکی برای اقامت و فضای کاری مجازی استارت آپها، تاکید بر فراهم نمودن زیرساختها فنی همچون اینترنت پر سرعت و ... می‌شود.	

داوری، علی؛ سفیدبری، لایلا؛ باقرصاد، وجیهه؛ عوامل اکوسیستم کارآفرینی ایران بر اساس مدل آیزنبرگ (۱۳۹۶)، مجله توسعه کارآفرینی، شماره ۳۵، صفحه ۱۰۱-۱۲۰.

داوری، علی، شاه محمدی منصور، توسعه کارآفرینی روستایی مطابق با ابعاد راهبرد اکوسیستم کارآفرینی (۱۳۹۶). همایش ملی بررسی راهکارهای مدیریت توسعه کارآفرینی روستایی در ایران، سبزوار، دانشگاه حکیم سبزواری.

جهرمی، امین؛ اکوسیستم کارآفرینی دانشگاه پایه فناوری، شماره ۱۲، صفحه ۴۲-۷۵.

رخام، المیرا، رشد اقتصادی از کانال اکوسیستم کارآفرینی (۱۳۹۵)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبائی.

رضانی نژاد، رحیم، برومند محمد رضا، احمدی فاطمه، اکوسیستم کارآفرینی: رویکردی جدید برای توسعه کارآفرینی در ورزش (۱۳۹۷)، نشریه

پیشنهادات کاربردی: با عنایت به تحلیل‌های صورت و کدگذاری عددی بیشترین تکرارها در قالب جدول ۱۰ آمده است که این نشان از میزان اهمیت مولفه‌های حمایت و امور مالی در اکوسیستم کارآفرینی می‌باشد.

منابع و مآخذ

بیگ آقا، محسن؛ شیروانی، علیرضا؛ خزائی، مجتبی؛ طراحی مدل اکوسیستم ارتقاء کارآفرینی در سینمای ایران (۱۳۹۴)، مجله مدیریت فرهنگی، شماره ۲۹، صفحه ۱۰۷-۱۲۲.

براتی میر، یآوری الهام، شریف حسین، شناسایی شاخص‌های اولویت‌دار سنجش اکوسیستم‌های کارآفرینی برای پیاده‌سازی در مناطق ایران (۱۳۹۶)، دوره ۱۲، شماره ۴۵، صفحه ۴۱-۶۰.

پورصادق، اروج، پورصادق، اروج، تاثیر عوامل اکوسیستم کارآفرینی بر اساس مدل آیزنبرگ بر تاب آوری کسب و کار با نقش میانجی کسب دانش (مطالعه باشگاههای شهر تبریز) (۱۳۹۶). دانشگاه

تبریز، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

- پژوهش‌های موثر در مدیریت ورزشی، دوره ۸، شماره ۱۶، صفحه ۲۹-۴۰.
- عزتی راد، جم؛ سخدری، کمال؛ موسی خانی، مرتضی؛ مطالعات تجاری سازی دانش با رویکرد اکوسیستم کارآفرینی، مجله آموزش عالی، شماره ۳۴، صفحه ۱۳۳-۱۶۵.
- عبدوس، علی و محمدرضا زند مقدم، ارزیابی سیاست‌های موثر بر اکوسیستم کارآفرینی گردشگری با تاکید بر حکمرانی خوب مطالعه موردی: شهرستان مهدیشهر (۱۳۹۷). کنفرانس عمران، معماری و شهرسازی کشورهای جهان اسلام، تبریز، دانشگاه تبریز - دانشگاه شهید مدنی آذربایجان - دانشگاه علمی کاربردی شهرداری تبریز.
- غلامی، علی، محمدرزاده، فاطمه، ارزیابی مطلوبیت و نقش اکوسیستم کارآفرینی روستایی در استان آذربایجان غربی (۱۳۹۶)، فصلنامه جغرافیا و پایداری محیط، دوره ۷، شماره ۲۳، صفحه ۸۳-۱۰۱.
- قمبرعلی، رضوان؛ آگهی، حسین؛ علی بیگی، امیرحسین؛ زرافشانی، کیومرث، واکاوی محتوای سیاست‌ها در تطابق با ابعاد اکوسیستم کارآفرینی (۱۳۹۵)، مجله توسعه کارآفرینی، شماره ۳۱، صفحه ۳۹-۵۸.
- قمبرعلی، رضوان، واکاوی اکوسیستم کارآفرینی کشاورزی شهرستان کرمانشاه (۱۳۹۳)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کارآفرینی دانشگاه رازی.
- گودرزی فراهانی، علیرضا و احسان چیت ساز، ۱۳۹۶، بررسی کارآفرینی و شاخص‌های کارآفرینی در کشورهای منتخب براساس مدل دیده بان جهانی کارآفرینی GEM، کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین حسابداری و مدیریت در هزاره سوم.
- مهدیان، یاسمن؛ علی عالیخانی و ساناز نیکقدم حجتی، شناسایی و رتبه بندی عوامل تاثیرگذار بر موفقیت استارت آپ‌ها (۱۳۹۶)، کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین در مدیریت و حسابداری، اصفهان، دانشگاه شیخ بهایی.
- میثمی امیرمهدی، محمدی الیاسی قنبر، مبینی دهکردی علی، حجازی سیدرضا؛ ابعاد و مولفه‌های اکوسیستم کارآفرینی فناورانه در ایران (۱۳۹۶)، فصلنامه مدیریت توسعه فناوری: دوره ۵، شماره ۳، صفحه ۹-۴۲.
- میگون پوری، محمدرضا؛ عربیون، ابوالقاسم؛ پوربصیر، محمدمهدی؛ مبینی دهکردی، علی؛ مدل سازی و پیکره بندی عوامل اثرگذار بر ایجاد اکوسیستم کارآفرینی پردیس دانشگاهی (۱۳۹۷)، مجله توسعه کارآفرینی، شماره ۴۱، صفحه ۵۴۱-۵۶۰.
- نیک بین، حسین، داوری علی، طراحی مدل اکوسیستم کارآفرینی بر اساس مدل GEI در ایران، کنفرانس کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف (۱۳۹۶). تهران، مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف.
- نیکنامی، فرخ، علیرزاده مشکانی، فتانه، شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر ایجاد اکوسیستم کارآفرینی بین المللی بر محیط‌های در حال توسعه منطقه‌ای (مطالعه موردی: حوزه‌ی کشورهای پیرامون دریای خزر) (۱۳۹۷)، اولین کنفرانس بین المللی رویکردهای نوین در مدیریت کسب و کار و حسابداری با تاکید بر ارزش آفرینی و اقتصاد مقاومتی، تهران، موسسه آموزش عالی امینی بهنمیر. جامی، علیرضا، حسینی نیا غلامحسین، اولویتهای سیاستگذاری جهت ایجاد اکوسیستم مطلوب در توسعه کارآفرینی (۱۳۹۶).
- دومین کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزش عالی صالحان.
- یعقوبی، نورمحمد؛ دهقانی، مسعود؛ امیدوار، ملیحه؛ استقرار مدیریت منابع انسانی سبز در اکوسیستم کارآفرینی، مجله پژوهش‌های مدیریت منابع سازمانی (۱۳۹۷)، دوره ۸، شماره ۴، صفحه ۱۳۱-۱۴۹.
- Acs, Z. J., Estrin, S., Mickiewicz, T., & Szerb, L. (2018). Entrepreneurship, institutional economics, and economic growth: an ecosystem perspective. *Small Business Economics*, 51(2), 501-514.

- Spigel, B. (2015). The Relational Organization of Entrepreneurial Ecosystems. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 41(1), 49–72.
- Surie, G. (2017). Creating the innovation ecosystem for renewable energy via social entrepreneurship: Insights from India. *Technological Forecasting and Social Change*, 121, 184–195.
- Zahra, S. A., & Nambisan, S. (2012). Entrepreneurship and strategic thinking in business ecosystems. *Business Horizons*, 55(3), 219–229.
- Berger, E. S. C., & Kuckertz, A. (2016). Female entrepreneurship in startup ecosystems worldwide. *Journal of Business Research*, 69(11), 5163–5168.
- Cohen, B. (2006). “Sustainable Valley Entrepreneurial Ecosystems”, *Business Strategy and the Environment*, 15(1): 1- 14.
- Hancock, S. (2011). The development of university-based entrepreneurship ecosystems: global practices. *Studies in Higher Education*, 36(3), 373–374.
- Hayter, C. S., Nelson, A. J., Zayed, S., & O’Connor, A. C. (2018). Conceptualizing academic entrepreneurship ecosystems: a review, analysis and extension of the literature. *The Journal of Technology Transfer*, 43(4), 1039–1082.
- Isenberg, D. 2011. The Entrepreneurship Ecosystem Strategy as a New Paradigm for Economic Policy: Principles for Cultivating Entrepreneurship. Presentation at the Institute of International and European Affairs, May 12, 2011, Dublin Ireland. Available on line at <http://entrepreneurial-revolution.com/> (last accessed: 27/01/2012).
- Lambooy, T., & Levashova, Y. (2011). *Opportunities and challenges for private sector entrepreneurship and investment in biodiversity, ecosystem services and nature conservation. International Journal of Biodiversity Science, Ecosystem Services & Management*, 7(4), 301–318.
- Lambooy, T., & Levashova, Y. (2011). Opportunities and challenges for private sector entrepreneurship and investment in biodiversity, ecosystem services and nature conservation. *International Journal of Biodiversity Science, Ecosystem Services & Management*, 7(4), 301–318.
- Malecki, E. J. (2018). Entrepreneurship and entrepreneurial ecosystems. *Geography Compass*, 12(3), ۲۱–۱
- Maroufkhani, P., Wagner, R., & Wan Ismail, W. K. (2018). Entrepreneurial ecosystems: a systematic review. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*.
- Nambisan, S., & Baron, R. A. (2012). Entrepreneurship in Innovation Ecosystems: Entrepreneurs’ Self-Regulatory Processes and Their Implications for New Venture Success. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 37(5), 1071–1097.
- Roja, A. (2015). Technology Entrepreneurial Ecosystems and Entrepreneurship in the West Region of Romania. *Studia Universitatis „Vasile Goldis” Arad – Economics Series*, 25(1), 40–59.

یادداشت‌ها

- ¹ *Stam*
- ² *Cohen*
- ³ *Mazzarol*
- ⁴ *Tomczak and Brem*
- ⁵ *hostility*
- ⁶ *Global entrepreneurship index*
- ⁷ *Entrepreneurship ecosystem*

Identifying the Components of Entrepreneurship Ecosystem: A Study of National, International and Policies of Payam Special Economic Zone

Nader Sanagoo Motlagh¹- Morteza Mousa Khani^{2*}- Kamal Sakhdari³- Hamed Rahmani⁴

Abstract

Purpose: the aim of the present study is to identify the concept of entrepreneurial ecosystem and finally, identify its components in Payam Special Economic Zone.

Method: in the present study, the content and open, axial and selective coding were analyzed to identify the dimensions and components of the ecosystem based on the studies and policies of Patam Special Economic Zone. Internal studies were conducted by searching the scientific databases of Academy Jihad, Civilicia, Normags and Irandoc, and 33 second-hand data were identified and analyzed. Regarding the external indices they were scanned through Scopus.in 2008, when the first article with a keyword “Entrepreneurship Ecosystem “ was presented in this index, 110 articles there were identified until 2018, and according to the number of citations above 10, 13 articles were identified and regarding the mentioned policies of the regulations of Ministry (Ministry of Information Technology and communications) about start-ups, general policies announced by the supreme leader, general policies of the resistance economy, Minister’s order to the regional director, the Constitution of the region were analyzed.

Findings: It can be said that the present study is the first review study on the entrepreneurial ecosystem among national researchers and the results obtained from this research also show that the entrepreneurial ecosystem has a growing position, especially in recent years, among national and international researchers. The findings of the internal research represent that more than 70% of the studies were quantitative and survey type and most of them were analyzed based on Eisenberg (2011) model or global entrepreneurship indicators and most of the articles published with this keyword belonged to the Journal of Entrepreneurship Development, but the findings of foreign research showed other emphases. First, the articles presented with the reference number of more than 100 articles are included in review articles type and more than 70 percent of the reviewed articles including this keyword are qualitative. These articles themselves have followed their own special framework and theory. In this study, in addition to the above studies an attempt has been made to present a picture of policies and the role of the political environment, especially the effects of government policies on the mentioned study which is the special economic zone.

Conclusion: The findings from the content analysis also depicted the identification of 107 initial contents which were finally categorized into four dimensions and 12 components. The output of the four-dimensional ecosystem software includes networking (consisting of university components, government institutions, politics) infrastructures (including culture components, support, education, physical and communication infrastructure and environmental features), commercialization (including market components and financial affairs) and self-creation dimension (including components of personal characteristics and human capital) were identified.

Key words: Entrepreneurship Ecosystem, Citation Study, Valid Scientific Index, MAXQDA2020 software

¹ PhD Student, Department of Entrepreneurship, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

² * Professor, Department of Public Administration, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran. Iran. (Corresponding Author)

³ Assistant Professor, Department of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran

⁴ Assistant Professor, Department of Public Administration, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.